

**Lietuvos mokinių lotynų kalbos ir Antikos kultūros olimpiada
2017 m.**

Pirmus–antrus metus besimokantiems moksleiviams

Rajono (miesto) etapas

Užduočių atlikimo laikas 2 val.

mokykla (gimnazija)

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 76

Vertinimas:

I UŽDUOTIS

1. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia *karo priežastis, karo pretekstas*?

- a. casus foederis
- b. casus belli
- c. causa finalis
- d. causa capitis

2. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia *tikras draugas – retas paukštis*?

- a. amicus est tamquam alter ego
- b. amicus omnium horarum
- c. homo homini amicus est
- d. amicus verus rara est avis

3. Kuris iš lotyniškų posakių reiškia *nuo pradžios*?

- a. ab initio
- b. ab intra
- c. ab antiquo
- d. ab urbe condita

4. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia, kad knygoje nenurodyti leidimo metai?

- a. sine loco
- b. sine anno
- c. sine cura
- d. sine odio

5. Kuris iš šių lotyniškų posakių pataria saugotis šuns?

- a. carpe diem
- b. cave, ne cadas
- c. cave canem
- d. cave ne diem perdas

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas, daugiausia 5 taškai.

Suma:

II UŽDUOTIS

Pabraukite teisingą vertimą (gali būti ir abu variantai teisingi):

1. *labora* – dirbk! – darbu
2. *liberorum* – knygų – vaikų
3. *amoris* – meilės – tu myli
4. *amore* – mylėti – meile
5. *pulchri* – gražaus – gražūs
6. *lego* – renku – skaitau
7. *sanus* – sveikas – šventas
8. *laboro* – darbui – dirbu

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai pabrauktą žodį 1 taškas, jei iš abiejų teisingų pabrauktas tik vienas, 0,5 taško; jei pabraukti abu, o teisingas tik vienas, taškas neįskaitomas, daugiausia 10 taškų.

Suma:

III UŽDUOTIS

Kuriuose iš šių lotyniškų posakių vartojami tik daiktavardžiai, kuriuose tik daiktavardžiai su būdvardžiu, kuriuose tik veiksmažodžiai su daiktavardžiais, kuriuose tik veiksmažodžiai su būdvardžiu, o kuriuose tik veiksmažodžiai?

	Tik daikt.	Tik daikt. su būdv.	Tik veism. su daikt.	Tik veism. su būdv.	Tik veism.
Aequo animo		+			
Ut arbitror, ita loquor					
In pace					
Non rex est lex, sed lex est rex					
Errare humanum est					
Carpe diem					
Non progredi est regredi					
Summa cum laude					
O tempora, o mores					
Lupus in fabula					
Manus manum lavat					

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas, daugiausia 10 taškų.

IV UŽDUOTIS

Įrašykite į sakinį duoto skliausteliuose veiksmažodžio bendratį. Parašykite jo asmenuotę.

- 1) Librum novum (**lego**) volo. (Noriu skaityti naują knygą.)
- 2) De tuo itinere longo (**audio**) cupio. (Trokštu išgirsti apie tavo ilgą kelionę.)
- 3) Omnis bonus civis patriam suam(**amo**) et (**defendo**) debet. (Kiekvienas doras pilietis privalo mylėti ir ginti savo tėvynę.)
- 4) Gloriam (**studeo**) debet miles. (Karys privalo siekti šlovės.)
- 5) Homines sapientes sciunt (**erro**) humanum esse. (Išmintingi žmonės žino, jog klysti yra žmogiška.)

Asmenuotės: 1); 2) ; 3a); 3b); 4); 5)

Vertinimas: Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą bendratį po 1 tašką, daugiausia 6 taškai. Suma: Už kiekvieną teisingai nustatytą asmenuotę po 0,5 taško, daugiausia 3 taškai. Iš viso 9 taškai

V UŽDUOTIS

Suderinkite būdvardžius su daiktavardžiais. Sudarytus žodžių junginius įrašykite į lentelę ir išverskite, kaip nurodyta pavyzdyje.

terra, ae f	incognitus, a, um
oppidum, i n	antiquus, a, um
agricola, ae m	laboriosus, a, um
templum, i n	celeber, bris, bre
opinio, onis f	communis, e
iter, itineris n	longus, a, um
mons, montis m	altus, a, um

Žodžių junginys	Vertimas
terra incognita	nežinoma žemė

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai sudarytą ir išverstą žodžių junginį 2 taškai, už teisingą junginį be vertimo 1 taškas, daugiausia 12 taškų.

Suma:

VI UŽDUOTIS

Kiekvienoje grupėje yra ne tos pačios kalbos dalies arba ne tos pačios gramatinės formos žodis. Išbraukite jį.

- 1) lege – audi – more – habe
- 2) duces – doces – dices – disces
- 3) habeo – do – origo – diligo
- 4) ego – nego – lego – ago
- 5) amaveris – fueris – egeris – viris
- 6) fontes – fortes – frontes – montes

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį po 1 tašką, daugiausia 5 taškai.

Suma:

VII UŽDUOTIS

Perskaitykite tekstą ir atlikite užduotis

Aenēas filius deae Veneris erat. Patria Aenēae Troia est. Ut mythus narrat, Graeci Troiam oppugnāvērunt. Post decem annos equum ligneum aedificāvērunt et dolō oppidum occupāvērunt. Aenēas cum patre, filio et aliis Troianis ad Italiam navigat. Sed venti aquas marinas turbant et naves in Africam portant. Ibi Dido regina novum regnum condiderat. Aenēas reginae insidias Graecōrum renarrabat. Dido Aenēam amavit. Denique Troiani in Italiam navigavit et regina valde doluit.

Aenēas, Aeneae <i>m</i> – Enėjas	marinus, a, us – jūros, jūrinis
Venus Veneris, <i>f</i> – Venera	navis, is <i>f</i> – laivas
oppugno, āvi, ātum, āre – (už)pulti	Dido, onis <i>f</i> – Didonė
decem – dešimt	turbo, āvi, ātum, āre – (su)judinti
equus, i <i>m</i> – arklys	porto, āvi, ātum, āre – nešti
ligneus, a, um – medinis	condo, didi, ditum, ere – įkurti
dolus, i <i>m</i> – klasta	insidiae, arum <i>f</i> – klasta, suktybė
navigo, āvi, ātum, āre – plaukti	renarro, āvi, ātum, āre – (pa)pasakoti
ventus, i <i>m</i> – vėjas	doleo, ui, itum, ēre – sielvartauti

1. Atsakykite į klausimus (lotyniškai):

- Quae dea erat mater Aeneae?
- Quō nomine erat filius Veneris?
- Quō modo (*kaip, koku būdu*) Graeci Troiam occupāvērunt?
- Quā in terra regina Dido suum regnum condidit?
- Quam feminam Aenēas amavit?
- Quid Aenēas reginae renarravit?
- Quam in terram postremo Aeneas cum aliis Troianis navigavit?

2. Suraskite tekste ir parašykite:

- keturis esamojo laiko veiksmažodžius:
- keturis perfekto laiko veiksmažodžius:
- vieną imperfekto laiko veiksmažodį:
- keturis daiktavardžius, kurie yra galininko (*accusativus*) linksnyje:
- tris būdvardžius:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 1 tašką, daugiausia 7 taškai. Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį po 0,5 taško, daugiausia 8 taškų. **Iš viso 15 taškų.**

Suma:

VIII UŽDUOTIS

1. Pasak mito, trys deivės varžėsi dėl auksinio obuolio, ant kurio buvo užrašyta „gražiausiai“. Ginčą išspręsti turėjo Trojos karalaitis Paris. Kuri iš šių deivių nedalyvavo Pario teisme?
a. Hera; b. Artemidė; c. Atėnė; d. Afroditė
2. Kas buvo Dzeuso tėvas?
a. Plutonas; b. Kronas; c. Okeanas; d. Uranas
3. Su kuria iš šių deivių varžėsi garsioji audėja Arachnė?
a. su Atėne; b. su Hera; c. su Afrodite; d. su Artemide
4. Kuris iš šių dievų yra mirties dievas?
a. Hipnas; b. Tanatas; c. Hadas; d. Tartaras
5. Kuris iš šių graikų yra mitinė asmenybė?
a. Periklis; b. Leonidas; c. Temistoklis; d. Orestas
6. Kuris iš šių vyrų, pasak legendos, buvo Romos karalius?
a. Cezaris; b. Neronas; c. Numa Pompilijus; d. Oktavijanas Augustas
7. Kurioje dabartinės Romos vietoje, pasak legendos, Romulas įkūrė senąjį miestą?
a. ant Palatino; b. ant Kapitolijaus; c. Marso lauke; d. Romos forume
8. Kuris iš šių autorių savo kūrinyje pasakoja nelaimingą Didonės meilės istoriją?
a. Vergilijus; b. Homeras; c. Sofoklis; d. Ciceronas
9. Kas sunaikino Pompėjus?
a. maras
b. barbarai
c. ugnikalnio išsiveržimas
d. žemės drebėjimas
10. Kokiu metru parašyta Vergilijaus poema *Eneida*?
a. pentametru; b. hegzametru; c. jambu; d. daktiliu

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas, daugiausia 10 taškų.

Suma:

**Lietuvos mokinių lotynų kalbos ir Antikos kultūros olimpiada
2017 m.**

Pirmus–antrus metus besimokantiems moksleiviams

Rajono (miesto) etapas

Užduočių atlikimo laikas 2 val.

mokykla (gimnazija)

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 76

Vertinimas:

I UŽDUOTIS

1. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia *karo priežastis, dingstis karą pradėti*?

- a. casus foederis
b. casus belli
c. causa finalis
d. causa capitis

2. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia *tikras draugas – retas paukštis*?

- a. amicus est tamquam alter ego
b. amicus omnium horarum
c. homo homini amicus est
d. amicus verus rara est avis

3. Kuris iš lotyniškų posakių reiškia *nuo pradžios*?

- a. ab initio**
b. ab intra
c. ab antiquo
d. ab urbe condita

4. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia, kad knygoje nenurodyti leidimo metai?

- a. sine loco
b. sine anno
c. sine cura
d. sine odio

5. Kuris iš šių lotyniškų posakių pataria saugotis šuns?

- a. carpe diem
b. cave, ne cadas
c. cave canem
d. cave ne diem perdas

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas, daugiausia 5 taškai.

Suma:

II UŽDUOTIS

Pabraukite teisingą vertimą (gali būti ir abu variantai teisingi):

1. *labora* – **dirbk!** – darbu
2. *liberorum* – knygų – **vaiku**
3. *amoris* – **meilės** – tu myli
4. *amore* – mylėti – **meile**
5. *pulchri* – **gražaus** – **gražūs**
6. *lego* – **renku** – **skaitau**
7. *sanus* – **sveikas** – šventas
8. *laboro* – darbui – **dirbu**

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai pabrauktą žodį 1 taškas, jei iš abiejų teisingų pabrauktas tik vienas, 0,5 taško; jei pabraukti abu, o teisingas tik vienas, taškas neįskaitomas, daugiausia 10 taškų.

Suma:

III UŽDUOTIS

Kuriuose iš šių lotyniškų posakių vartojami tik daiktavardžiai, kuriuose tik daiktavardžiai su būdvardžiu, kuriuose tik veiksmažodžiai su daiktavardžiais, kuriuose tik veiksmažodžiai su būdvardžiu, o kuriuose tik veiksmažodžiai?

	Tik daikt.	Tik daikt. su būdv.	Tik veiksm. su daikt.	Tik veiksm. su būdv.	Tik veiksm.
Aequo animo		+			
Ut arbitror, ita loquor					+
In pace	+				
Non rex est lex, sed lex est rex			+		
Errare humanum est				+	
Carpe diem			+		
Non progredi est regredi					+
Summa cum laude		+			
O tempora, o mores	+				
Lupus in fabula	+				
Manus manum lavat			+		

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas, daugiausia 10 taškų.

IV UŽDUOTIS

Įrašykite į sakinį duoto skliausteliuose veiksmažodžio bendratį. Parašykite jo asmenuotę.

- 1) Librum novum**legere**..... (**lego**) volo. (Noriu skaityti naują knygą.)
- 2) De tuo itinere longo**audire**.... (**audio**) cupio. (Trokštu išgirsti apie tavo ilgą kelionę.)
- 3) Omnis bonus civis patriam suam**amare**.....(**amo**) et**defendere**..... (**defendo**) debet. (Kiekvienas doras pilietis privalo mylėti ir ginti savo tėvynę.)
- 4) Gloriam**studere**... (**studeo**) debet miles. (Karys privalo siekti šlovės.)
- 5) Homines sapientes sciunt**errare**... (**erro**) humanum esse. (Išmintingi žmonės žino, jog klysti yra žmogiška.)

Asmenuotės: 1) 3; 2) 4; 3a) 1; 3b) 3; 4) 2; 5) 1

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą bendratį po 1 tašką, daugiausia 6 taškai. Už kiekvieną teisingai nustatytą asmenuotę po 0,5 taško, daugiausia 3 taškai. Iš viso 9 taškai

Suma:

V UŽDUOTIS

Suderinkite būdvardžius su daiktavardžiais. Sudarytus žodžių junginius įrašykite į lentelę ir išverskite, kaip nurodyta pavyzdyje.

terra, ae f	incognitus, a, um
oppidum, i n	antiquus, a, um
agricola, ae m	laboriosus, a, um
templum, i n	celeber, bris, bre
opinio, onis f	communis, e
iter, itineris n	longus, a, um
mons, montis m	altus, a, um

Žodžių junginys	Vertimas
terra incognita	nežinoma žemė
<i>oppidum antiquum</i>	<i>senovinis (senas) miestas</i>
<i>agricola laboriosus</i>	<i>darbštus žemdirbys</i>
<i>templum celebre</i>	<i>garsi šventykla (šventovė)</i>
<i>opinio communis</i>	<i>visuotinė (bendra) nuomonė</i>
<i>iter longum</i>	<i>ilgas kelias, ilga kelionė</i>
<i>mons altus</i>	<i>aukštas kalnas</i>

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai sudarytą ir išverstą žodžių junginį 2 taškai, už teisingą junginį be vertimo 1 taškas, daugiausia 12 taškų.

Suma:

VI UŽDUOTIS

Kiekvienoje grupėje yra ne tos pačios kalbos dalies arba ne tos pačios gramatinės formos žodis. Išbraukite jį.

- 1) lege – audi – **more** – habe
- 2) duces – **doces** – dices – disces
- 3) habeo – do – **origo** – diligo
- 4) **ego** – nego – lego – ago
- 5) amaveris – fueris – ageris – **viris**
- 6) fontes – **fortes** – frontes – montes

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį po 1 tašką, daugiausia 5 taškai.

Suma:

VII UŽDUOTIS

Perskaitykite tekstą ir atlikite užduotis

Aenēas filius deae Veneris erat. Patria Aenēae Troia est. Ut mythus narrat, Graeci Troiam oppugnavērunt. Post decem annos equum ligneum aedificavērunt et dolō oppidum occupavērunt. Aenēas cum patre, filiō et aliis Troianis ad Italiam navigat. Sed venti aquas marinas turbant et naves in Africam portant. Ibi Dido regina novum regnum condiderat. Aenēas reginae insidias Graecōrum renarrabat. Dido Aenēam amavit. Denique Troiani in Italiam navigavit et regina valde doluit.

Aenēas, Aeneae <i>m</i> – Enėjas	marinus, a, us – jūros, jūrinis
Venus Veneris, f – Venera	navis, is f – laivas
oppugno, āvi, ātum, āre – (už)pulti	Dido, onis f – Didonė
decem – dešimt	turbo, āvi, ātum, āre – (su)judinti
equus, i m – arklys	porto, āvi, ātum, āre – nešti
ligneus, a, um – medinis	condo, didi, dītum, ere – įkurti
dolus, i m – klasta	insidiae, arum f – klasta, suktybė
navigo, āvi, ātum, āre – plaukti	renarro, āvi, ātum, āre – (pa)pasakoti
ventus, i m – vėjas	doleo, ui, itum, ēre – sielvartauti

1. Atsakykite į klausimus (lotyniškai):

- Quae dea erat mater Aeneae? *Dea Venus. // Mater Aeneae erat dea Venus.*
- Quō nomine erat filius Veneris? *Aeneas. // Filius Veneris erat Aeneas.*
- Quō modo (*kaip, kokiū būdu*) Graeci Troiam occupavērunt? *Graeci dolo Troiam occupaverunt. // Graeci equum ligneum aedificaverunt.*
- Quā in terra regina Dido suum regnum condidit? *In Africa. // Dido in Africa regnum condidit.*
- Quam feminam Aenēas amavit? *Didonem. // Reginam Didonem. // Aeneas Didonem amavit.*
- Quid Aenēas reginae renarravit? *Insidias Graecorum.*
- Quam in terram postremo Aeneas cum aliis Troianis navigavit? *In Italiam. // Postremo Aeneas cum aliis Troianis in Italiam navigavit.*

2. Suraskite tekste ir parašykite:

- keturis esamojo laiko veiksmažodžius: *galimi variantai: est, narrat, navigat, turbant, portant*
- keturis perfekto laiko veiksmažodžius: *galimi variantai: oppugnavērunt, aedificavērunt, occupavērunt, navigavit, amavit, navigavit, doluit*
- vieną imperfekto laiko veiksmažodį: *galimi variantai: erat, renarrabat*
- keturis daiktavardžius, kurie yra galininko (*accusativus*) linksnyje: *annos, aquas, naves, insidias*
- tris būdvardžius: *ligneum, marinas, novum*

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 1 tašką, daugiausia 7 taškai. Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį po 0,5 taško, daugiausia 8 taškų. **Iš viso 15 taškų.**

Suma:

VIII UŽDUOTIS

1. Pasak mito, trys deivės varžėsi dėl auksinio obuolio, ant kurio buvo užrašyta „gražiausiajai“. Ginčą išspręsti turėjo Trojos karalaitis Paris. Kuri iš šių deivių nedalyvavo Pario teisme?
a. Hera; **b. Artemidė**; c. Atėnė; d. Afroditė
2. Kas buvo Dzeuso tėvas?
a. Plutonas; **b. Kronas**; c. Okeanas; d. Uranas
3. Su kuria iš šių deivių varžėsi garsioji audėja Arachnė?
a. **su Atėne**; b. su Hera; c. su Afrodite; d. su Artemide
4. Kuris iš šių dievų yra mirties dievas?
a. Hipnas; **b. Tanatas**; c. Hadas; d. Tartaras
5. Kuris iš šių graikų yra mitinė asmenybė?
a. Periklis; b. Leonidas; c. Temistoklis; **d. Orestas**
6. Kuris iš šių vyrų, pasak legendos, buvo Romos karalius?
a. Cezaris; b. Neronas; **c. Numa Pompilijus**; d. Oktavijanas Augustas
7. Kurioje dabartinės Romos vietoje, pasak legendos, Romulas įkūrė senąjį miestą?
a. **ant Palatino**; b. ant Kapitolijaus; c. Marso lauke; d. Romos forume
8. Kuris iš šių autorių savo kūrinyje pasakoja nelaimingą Didonės meilės istoriją?
a. **Vergilijus**; b. Homeras; c. Sofoklis; d. Ciceronas
9. Kas sunaikino Pompėjus?
a. maras
b. barbarai
c. **ugnikalnio išsiveržimas**
d. žemės drebėjimas
10. Kokiu metru parašyta Vergilijaus poema *Eneida*?
a. pentametru; **b. hegzametru**; c. jambu; d. daktiliu

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas, daugiausia 10 taškų.

Suma: